

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2021 m. liepos 1 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Artūro Driuko, Gedimino Sagačio (kolegijos pirmininkas) ir Algirdo Taminsko,

susipažinusi su 2021 m. birželio 25 d. paduotu **ieškovo J. T.** kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. birželio 22 d. nutarties peržiūrėjimo ir prašymu sustabdyti skundžiamos teismo nutarties vykdymą arba taikyti laikinas apsaugos priemones,

n u s t a t ė :

Ieškovas padavė kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. birželio 22 d. nutarties, kuria paliktas nepakeistas Vilniaus apygardos teismo 2020 m. spalio 28 d. sprendimas atmesti ieškinį dėl įpareigojimo įvykdyti prievolę natūra, peržiūrėjimo. Kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1, 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš [CPK 346](#) straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų ([CPK 346](#) straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais ([CPK 347](#) straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, [CPK 346](#) straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346](#) straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialinės ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui. Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346](#) straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Kasaciniame skunde teigiama, kad apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė [CK 6.156, 6.165](#) straipsnius, nukrypo nuo teismų praktikos. Šiems argumentams pagrįsti nurodoma, kad atsakovė sudarė preliminarąją sutartį su ieškovu dėl buto dalies pardavimo ieškovui; šia sutartimi iš esmės buvo užtikrintas Sutarties dėl santuokos nutraukimo teisių padarinių, sudarytos atsakovės ir trečiojo asmens, įvykdymas; preliminariosios sutarties šalys susitarė, kad ši sutartis galioja iki visiško jos įvykdymo – turto pardavimo ieškovui. *Res judicata* galią turinčiame Vilniaus miesto apylinkės teismo sprendime civilinėje byloje [Nr. e2-1205-918/2019](#) konstatuota, kad atsakovė buvo aiškiai apsisprendusi parduoti jai priklausančią turto dalį už judviejų sutartyje nustatytą kainą ieškovui, be to šalys susitarė, kad netesybų sąlyga neatleidžia nuo įsipareigojimo sudaryti pirkimo-pardavimo sutartį. Apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai sprendė, kad preliminarioji sutartis turėjo būti sudaryta per metus, nes preliminariojoje sutartyje nebuvo nustatytas terminas, per kiek laiko turėjo būti gautas kreditoriaus sutikimas parduoti turtą ir per kiek laiko sudaryti pagrindinė sutartis. Apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai nurodė, kad preliminarioji sutartis pati savaime nėra skirta prievolių užtikrinimui, taip nukrypdamas nuo naujausios kasacinio teismo praktikos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. gegužės 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-124-403/2021). Kadangi tą pačią dieną tarp šalių buvo sudarytos abi sutartys, tai teismai neturėjo pagrindo konstatuoti, kad atsakovės pareiga įvykdyti preliminarąją sutartį pasibaigė.

Skunde nurodoma ir tai, kad apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė [CK 4.79, 3.53](#) straipsnius. [CK 3.53](#) straipsnyje nenustatyta ribojimų sutuoktiniams įtraukti į sutartį dėl santuokos nutraukimo padarinių sąlygas, susijusias su kitais asmenimis ([CK 6.191](#) straipsnis). Nagrinėjamu atveju ne preliminariosios sutarties sąlygos buvo įtrauktos į Sutartį dėl santuokos nutraukimo padarinių, bet priešingai, po šios sutarties sudarytos preliminariosios sutartys, užtikrinant įsipareigojimo trečiojo asmens naudai įvykdymą. Pažymėta, kad įsipareigojimas parduoti turtą ieškovui priimtas abiejų sutuoktinių, taigi bendraturčio pirmenybės teisę pirkti objektyviai negali būti pažeista. Be to, kai tos pačios šalys vienu metu ar per trumpą laiką sudaro kelis sandorius, susijusius su tuo pačiu dalyku, šie sandoriai aiškintini ne izoliuotai, o kartu. Nagrinėjamu atveju susiklostė išskirtinė situacija, o apeliacinės instancijos teismas iš esmės nesistengė nustatyti tikrosios šalių valios tokio sandorio sudarymo metu.

Teismo sprendimas, kuriuo patvirtinta sutartis dėl santuokos nutraukimo pasekmių, yra galiojantis ir turi būti vykdomas, o preliminarioji sutartis turi ir kitų sutarčių bruožų (skolos dengimo turtu), ji galioja iki visiško jos įvykdymo. Apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė sutarties uždarmo principą. Sudarius sutartį trečiojo asmens naudai, sukuriamą vienašalę prievolę – skolininkas tampa įsipareigojęs trečiajam asmeniui. Trečiasis asmuo, kurio naudai turi būti įvykdyta sutartis, turi teisę reikalauti įvykdyti sutartį. Būtent tokias teises pasekmės atsakovei sukelia galiojančių teismo sprendimų dėl santuokos nutraukimo pasekmių priimtą įsipareigojimą dėl turto dalies pardavimo ieškovui, tokią reikalavimo teisę ieškovas turi ir tinkamai ją įgyvendinti, todėl ieškinyje nepagrįstai atmetas.

Kasaciniame skunde teigiama ir tai, kad pirmosios instancijos teismas netinkamai sprendė bylinėjimosi išlaidų atlyginimo klausimą (pagal atsakovės pateiktus dokumentus negalima nustatyti, kokios paslaugos ir kurioje byloje buvo teiktos, todėl tokių išlaidų atlyginimas negalėjo būti priteistas), o apeliacinės instancijos teismas šio pažeidimo neįstaisė.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindų padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasacinio skundo argumentai nepatvirtina [CPK 346](#) straipsnio 2 dalyje nustatytų kriterijų kasacijai. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad apeliacinės instancijos teismas netinkamai aiškino ir taikė materialiosios teisės normas, reglamentuojančias preliminarąją sutartį, sutarties laisvės ir sutarčių aiškinimo principus, ir kad šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėtai

teismo nutarčiai priimti. Nors kasaciniame skunde nurodomos ir cituojamos kasacinio teismo nutartys, tačiau nurodytais argumentais nepagrindžiama kasacinio skundo atitiktis [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkto reikalavimams.

Dėl nurodytų priežasčių konstatuotina, kad kasacinis skundas neatitinka [CPK 346 straipsnio](#), 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK 350 straipsnio](#) 2 dalies 3, 4 punktai).

Atsisakius priimti kasacinį skundą, nespėjusias ieškovo prašymas sustabdyti skundžiamo procesinio sprendimo vykdymą ar taikyti laikinas apsaugos priemones.

Už kasacinį skundą sumokėtas žyminis mokestis grąžintinas jį sumokėjusiam ieškovui ([CPK 350 straipsnio](#) 4 dalis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti.

Grąžinti J. T. (a. k. (duomenys neskelbtini) 1163 (vieną tūkstantį vieną šimtą šešiasdešimt tris) Eur žyminį mokestį, sumokėtą banko Luminor 2021 m. birželio 23 d. lėšų pervedimo nurodymu Nr. 509.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjos

Artūras Driukas

Gediminas Sagatys

Algirdas Taminskas